

Raadsbrief

Datum 16 juni 2025

Onderwerp Ontwikkelingen grootschalige energieopwek en -infra in Zwolle
Versienummer

Portefeuillehouder Arjan Spaans

Samenvatting

Met de raadsbrief 'Ontwikkelingen grootschalige energie opwek en energie-infrastructuur in Zwolle' wordt de raad geïnformeerd over diverse, vaak samenhangende, ontwikkelingen op het gebied van grootschalige opwek, lokale/provinciale beleidsvorming, energie-infrastructuur en regionale samenwerking.

Deze raadsbrief gaat in op windbeleid, energiebeleid langere termijn, de regionale energiestrategie, grootschalige opwek en het regionale elektriciteitsnetwerk. Er wordt ingegaan op de koerswijziging van de RES, de provinciale concept-energievisie en de mogelijke investeringen van Tennet nu de netvisie Overijssel recent is afgerond.

De volgende raadsbrief zal worden opgesteld ten behoeve van het najaarsmoment, gekoppeld aan de energiemonitor en op weg naar de beoogde halfjaarrapportages.

Bijlagen

1. Energievisie Overijssel 2050

Openbaarheid

Openbaar

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

diverse ontwikkelingen op het gebied van lokale/provinciale beleidsvorming, regionale samenwerking en projecten op het gebied van grootschalige opwek en energie-infrastructuur.

Datum

16 juni 2025

Inleiding

We betrekken u regelmatig bij de ontwikkelingen op het gebied van grootschalige opwek en de ontwikkeling van energie infrastructuur, in het tempo van desbetreffende ontwikkeling. Tegelijkertijd kan zo het zicht op het geheel verdwijnen. Met deze tweede raadsbrief 'Ontwikkelingen Grootschalige Energie in Zwolle' geven we een brede update. Indien er bij ontwikkelingen een separaat besluit of informatievoorziening wordt gevraagd, dan zullen we dat als zodanig doen.

Achtereenvolgens gaat deze brief in op windbeleid, energiebeleid langere termijn, de regionale energiestrategie, grootschalige opwek en het elektriciteitsnetwerk.

Kader

- Raadsbrief januari 2025 Ontwikkelingen grootschalige Energie opwek Zwolle
[Vergaderingen - Raad Themadebat - 14 april 2025 - iBabs](#)
- Regionale Energiestrategie 1.0, Punt 12 <https://portal.ibabs.eu/Agenda/View/e09a87b0-0deb-4f37-85f0-38fc46e4aa80>)
- Programmeringsafspraken windenergie, 21-5-2025, punt 8
<https://portal.ibabs.eu/Agenda/View/34781981-0929-46cc-bbee-22cc31c9f8fc>
- Provinciaal Programma Energiestrategie Punt 11 en 12 [Vergadering Provinciale Staten 09-10-2024 Provincie Overijssel](#)
- Provinciale Energievisie <https://overijssel.stateninformatie.nl/vergadering/1260157>
- Raadsbrief ambitiepakket 10 juni 2024. Punt 18.e
<https://portal.ibabs.eu/Agenda/View/feed0878-45ad-4682-99bf-7cd1cffadadc>
- Raadsbrief Vervolgfase Haerst 16-12-2024 punt 27a6
<https://portal.ibabs.eu/Agenda/View/5d91697e-64db-44d8-9fb7-c6bebae1b486>
- Raadsbrief Groen gas installatie <https://portal.ibabs.eu/Agenda/View/c861810b-5d37-491a-aac4-4d160db68dd9>
- Energiepark Tolhuislanden; overklaring van geen bedenkingen
-
-
- Beleidskader Lokaal eigendom grootschalige voorzieningen
-
- [Vergaderingen - Overdracht College-Raad - 12 december 2024 - iBabs](#)

Kernboodschap

Wij informeren u over diverse, vaak samenhangende, ontwikkelingen op het gebied van grootschalige opwek en energie-infrastructuur en (provinciale) beleidsvorming. De meest relevante, nieuwe informatie betreft de provinciale energievisie, waar de gemeente Zwolle zich toe te verhouden heeft.

Achtereenvolgens gaat deze brief in op

1. Lokale/provinciale beleidsvorming: windbeleid;
2. Lokale/provinciale beleidsvorming: energiebeleid langere termijn;
3. Regionale samenwerking: regionale energiestrategie (RES);
4. Projecten grootschalige opwek
5. Energie-infrastructuur: netwerkaanpassingen en opslag.

Datum 16 juni 2025

Toelichting

1. Lokale/provinciale beleidsvorming Windbeleid

- Medio april 2024 bent u geïnformeerd over het voornemen van de provincie om meer te sturen op de locatie en tempo waarmee windenergie in de provincie tot stand kan komen. We hebben van de gelegenheid gebruik gemaakt om programmeringsafspraken te maken. Inmiddels heeft Provinciale Staten op 6 oktober jl. het **Provinciaal Programma Energiestrategie (PPE)** vastgesteld (zie bovenstaand kader voor de link).
- Onderdeel van de Zwolse programmeringsafspraken wind met de provincie was het opstellen van twee verschillende 'indienmomenten' voor realisatie van windturbines bij het provincieloket voor een tweetal **Zwolse deelgebieden (Hessenpoort en Haerst)**.
 - o Voor het deelgebied Hessenpoort is de periode inmiddels gesloten. Er heeft zich één n initiatiefnemer gemeld, namelijk WDOD. De provincie heeft geconstateerd dat WDOD aan de indieningsvereisten voldoet. WDOD heeft nu toestemming om het proces tot vergunningsaanvraag te gaan doorlopen. De gemeente is door de provincie gevraagd worden om in haar projectteam deel te nemen. (Naar verwachting komt de bevoegd gezag rol bij de provincie te liggen.)
 - o Voor het tweede deelgebied Haerst geldt een andere periode, te weten 1 april – 31 augustus 2025. Medio mei 2025 hebben vier partijen (Buurtwint, Energiek Zwartewaterland, Blauwvingerenergie en Berkum) de handen inéén geslagen en een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Daarnaast is ons bekend dat een andere initiatiefnemer mogelijk een of meerdere plannen in zal dienen bij de provincie. Vanuit de beide gemeentes blijven we in gesprek, om conform vastgesteld plan van aanpak, deze lokale initiatieven in het gebied te helpen zich voor te bereiden op een (liefst) gezamenlijk initiatief. In lijn van het Zwolse beleid lokaal eigendom en de motie "Maak lokaal eigendom van windmolens in Haerst mogelijk" (15/7/2024) hebben we middelen aan het samenwerkingsverband (ic Buurtwint) beschikbaar gesteld als gedeeltelijke tegemoetkoming van de kosten, die gemaakt worden voor de (huidige) indieningsperiode. Zwartewaterland heeft hetzelfde gedaan.
- In december 2024 is nieuw Zwols beleid met betrekking tot **lokaal eigendom van grootschalige energie-opwek** aan u voorgelegd (zie link bij Kader). Daarnaast hebben we parallel met de buurgemeentes in ZSDZ-verband (Staphorst, Dalfsen en Zwartewaterland) verkend of en hoe we als samenwerkende gemeenten het lokale beleid nog verder kunnen uniformeren. De 4 gemeenten zien dat op veel onderdelen het beleid verder geharmoniseerd kan worden zodat in de gebieden waar windenergie wordt ontwikkeld meer grensontkennend kan worden gewerkt. Gemeente Zwolle zal het beleid lokaal eigendom van grootschalige energie-opwek hierop aanpassen en dat later dit jaar apart ter besluitvorming aan u als gemeenteraad voorleggen.

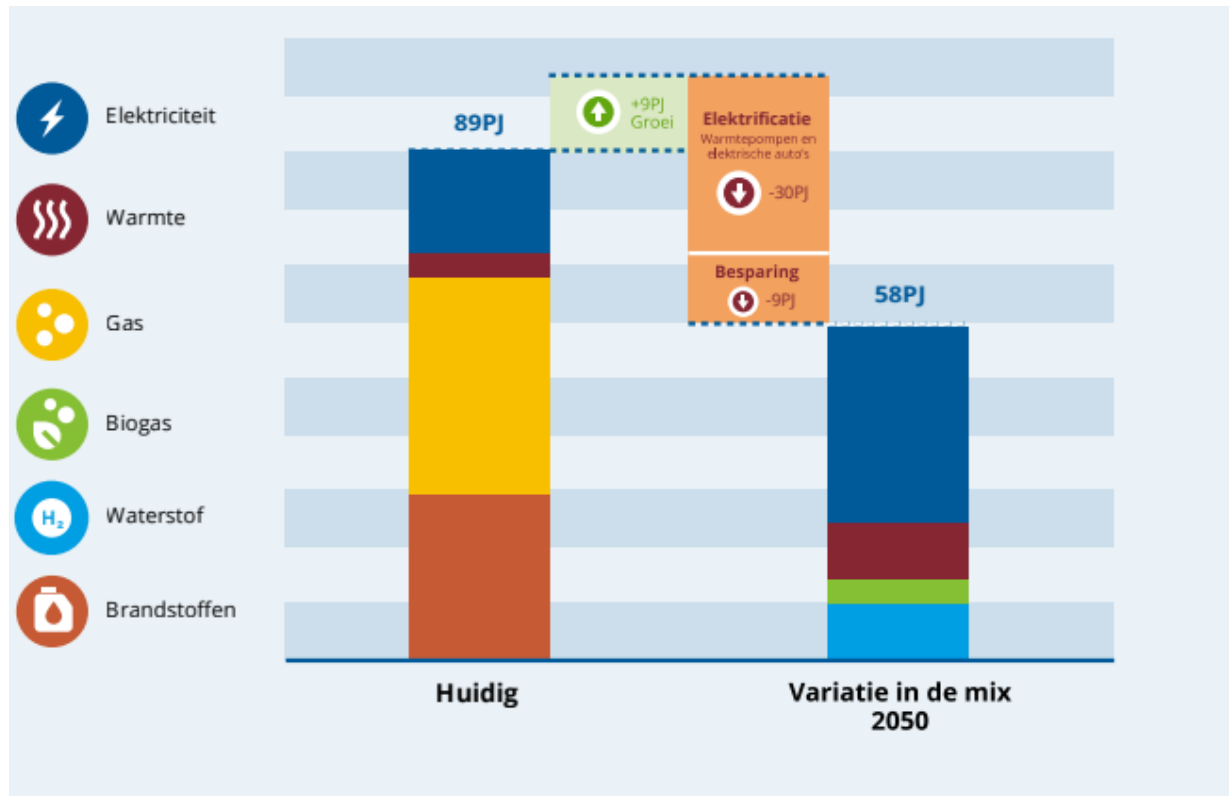
2. Lokale/provinciale beleidsvorming Energiebeleid langere termijn

- **Energievisie Provincie.** In voorgaande raadsbrief bent u geïnformeerd over het proces waarlangs de provincie een energievisie ontwikkelt. U hebt het concept ontvangen evenals onze brief op dit concept. Op 26 februari heeft de provincie deze energievisie vastgesteld. (zie bijlage 1).

Datum 16 juni 2025

Deze visie gaat enerzijds in op het beeld in 2050 (hoeveel energie is er dan nodig en wat is de ideale energiemix) en anderzijds op de ontwikkelpaden om de benodigde energie in deze provincie op te wekken, te importeren, te transporteren en te gebruiken.

Bovenstaand overzicht geeft aan dat de provincie nadrukkelijk kiest voor 'variatie in de mix'. Dat wil ook zeggen dat een substantieel deel van de benodigde energie gevonden wordt in warmte, groen gas en waterstof. En daarbij kiest de provincie voor zelfvoorzienendheid voor elektriciteit, warmte en groen gas.

De provincie is voornemens deze te verwerken in haar nieuwe omgevingsvisie. Deze omgevingsvisie ligt medio mei ter inzage. Daarnaast worden de zogeheten ontwikkelpaden verder uitgewerkt om te komen van het heden naar 2050.

- Elke provincie maakt om de twee jaar een zogeheten **Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK)**. De netbeheerders gebruiken dit als input om afwegingen te maken op HoogSpanning(HS) niveau. De provincie heeft op 11 maart 2025 de tweede pMiek vastgesteld. We hebben, vanuit de gemeente, aangegeven welke belangrijke energie infrastructurele projecten wij op ons grondgebied mogelijkerwijs voorzien. De provincie heeft de ingediende projecten (vanuit gemeenten, bedrijven, marktpartijen netbeheerders aangeleverd) na weging gerangschikt (of laten afvallen)
- Gemeentelijke toekomstbeeld energiesysteem (voorheen energievisie). In navolging van het rijk en de provincie en zoals ook in het ambitiepakket verwoord, is op de langere termijn ook Zwolle gebaat bij een goede energie infrastructuur, met meerdere soorten van energie en

Datum 16 juni 2025

bijbehorende infrastructuur en opslag. Dat vraagt het ontwikkelen van een lange termijnvisie op het Zwolse energiesysteem. Inzicht in de ontwikkeling van vraag en aanbod van verschillende vormen van energie biedt de basis om samen met partners het energiesysteem in te bedden in de ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Het plan van aanpak hiertoe is opgesteld en in uitvoering. Vanuit de basisprincipes zoals opgenomen in het RTP wordt toegewerkt naar scenario's. En vanuit scenario's naar een toekomstbeeld. Het gemeentelijke toekomstbeeld zal in het vierde kwartaal 2025 naar verwachting gereed zijn.

3. **Regionale Energietafel**

In de vorige raadsbrief is aangegeven welke ontwikkelingen de vroegere Regionale Energiestrategie doormaakt, op weg naar een brede Regionale Energietafel. Aan deze tafel wordt een veelheid aan energie gerelateerde onderwerpen besproken met als doel kennisuitwisseling en het verkennen van intensievere samenwerking. Recente agendapunten betroffen bijv groen gas, de warmtetransitie, het voornemende van de provincie Overijssel en Drenthe om een (kenniscentrum) warmtebedrijf op te richten en de samenwerking bij het verzwaren van het elektriciteitsnetwerk. Dit laatste vormt ook input voor de bijdrage in de energyboard.

Tevens zijn de voorbereidingen gestart voor een update van de regionale monitor. De Zwolse stand van zaken met betrekking van grootschalige opwek, is overigens inzichtelijk op www.zwolle.nl/energiemonitor.

4. **Projecten Grootschalige opwek**

- **Tolhuislanden.** Op 6 mei 2025 heeft uw raad kennisgenomen van de nota van zienswijzen en een verklaring van geen bedenkingen afgegeven tegen het verlenen van een omgevingsvergunning. Nu staat dit open voor beroep en een eventuele gang naar de raad van State.

We hebben u geïnformeerd over het verzoek vanuit de coöperatie om een onderzoek op te starten naar de mogelijkheid en wenselijkheid om aandelen over te nemen en elektriciteit in te kopen. We doen dit in nauwe samenwerking met het WDOD. Vooralsnog (medio juni) zien we kansen maar ook bedreigingen. We verwachten uw raad vlak na de zomer (Q3) bij de uitkomsten te betrekken.

- Het rijk heeft een zogeheten **Oer-programma (Opwek van Energie op Rijksvastgoed)** ontwikkeld, gericht op de ontwikkeling van energie-opwek bijvoorbeeld langs Rijkswegen. Voor Zwolle zijn er mogelijk enkele kleine zonneparken langs de A28 relevant (gezaamenlijk ca 1,8 ha.) en zijn er (beperkte) grondposities van ProRail langs het spoor in beeld. Hier wordt geen landbouwgrond ingezet, en het valt dus niet onder het verbod van de provincie. Wel kan netcongestie een vertragende rol spelen als opwek en afname niet gekoppeld kan worden. Op basis van de huidige informatie worden geen forse ontwikkelingen te Zwolle verwacht. In Q2 2025 zal waarschijnlijk een intentieovereenkomst ondertekend. In het voorjaar 2026 zal meer bekend worden of het OER project langs de A28-A32 slagingskansen heeft en er marktpartijen zijn met een aanbod.

- **Groengas installatie** Op 6 mei 2025 heeft uw raad ingestemd met de uitgangspunten voor de ontwikkeling, realisatie en exploitatie van een groengasinstallatie. Momenteel werken

Datum 16 juni 2025

wij aan het verder uitwerken van deze uitgangspunten ten behoeve van de start van de ruimtelijke procedure en de aanbestedingsprocedure. De raadsbrief hierover zal voor de zomer 2025 aan u worden overgedragen. In de aanbestedingsprocedure willen we al in een vroeg stadium met marktpartijen in gesprek over de uitgangspunten zodat we in deze fase goed zicht krijgen op de haalbaarheid van dit initiatief.

Wij verwachten in het vierde kwartaal 2025 danwel het eerste kwartaal 2026 u te kunnen informeren over de uitkomsten van de haalbaarheidsfase en het vervolg.

5. **Energie-infrastructuur: netwerkaanpassingen en opslag**

- **Hoogspanning.** Middels een separate raadsbrief 'Ontwikkelingen landelijke netbeheerder TenneT voor Zwolle' wordt uw raad op de hoogte gesteld van de recent gedeelde uitkomsten van de TenneT onderzoeken, de ruimtelijke betekenis voor Zwolle en de door de gemeente (en TenneT) geplande vervolgacties. Deze uitkomsten hebben forse ruimtelijke impact, tegelijkertijd blijft het onzeker wanneer en met hoeveel vermogen de netcongestie afneemt.
- **Midden/laagspanning.** Het voorkomen van netcongestie op het niveau van laagspanning vraagt zeker intensieve aandacht. Met Enexis werken we in een specifiek programma buurt voor buurt aan de verzwaring van dit laagspanningsnet (waarbij transformatorhuisjes en kabels wordt ingepast). De volgorde van buurtaanpak (de prioritering) wordt bepaald samen met Enexis. Een van de sturende factoren hierin is het Warmteprogramma (deze relatie is uitgewerkt in het raadsvoorstel 'bouwsteen Netcongestie en infrastructuur' bij het Warmteprogramma). Middels een raadsbrief bent u geïnformeerd over de werkwijze van de buurtverzwaring in Schoonhorst (de pilotbuurt), over de samenwerkingsovereenkomst met Enexis, over de evaluatie van de aanpak Schoonhorst en over de communicatiestrategie voor de buurtaanpak.

Op het niveau van MS/MS stations blijken ongeveer 20 stations nodig, verdeeld over de stad. Het inpassen hiervan vraagt de komende jaren aandacht. We zijn voornemens deze stations zoveel mogelijk en zo vroeg mogelijk in lopende gebiedsontwikkelingen in te passen. Momenteel wordt er gewerkt aan ongeveer de helft van deze stations. Twee worden er rond de zomer dit jaar nog gerealiseerd (aan de Dortmundstraat en op de ontwikkellocatie Nieuwe Veemarkt). Een station (een grote) is in nagenoeg in procedure gebracht (tussen Aa-landen en Brinkhoek). Voor vier stations is overeenstemming over de locatie nabij (in Voorst, Pierik, Westenholte en Hanzeland). En voor drie stations is de locatiezoektocht gestart (Blaloweg, Kranenburgweg en Binnenstad-noord).

(voor meer informatie zie <https://www.enexis.nl/over-ons/elektriciteitsstations/middenspanningsstations>).

Voor de verzwaringsopgave is veel vooral openbare ruimte nodig. Hier ligt ook een link met het project Oneigenlijk grondgebruik wat in Zwolle loopt: of gronden die oneigenlijk in gebruik zijn al dan niet verkocht worden, is mede afhankelijk van de beoordeling of de locaties geschikt zijn voor netverzwaring.

Omdat we veel en intensief met Enexis samenwerken in genoemde verzwaringsopgaves wordt dit jaar gewerkt aan het uitwerken van de reeds getekende samenwerkingsovereenkomst. Hierbij wordt voor verschillende onderwerpen nader gespecificeerd hoe we samenwerken en wat dit betekent. De opzet van deze overeenkomst moet nog gemaakt worden.

Datum 16 juni 2025

- **Batterijsystemen.** Het belang van (grootschalige) opslag van elektriciteit lijkt steeds belangrijker te worden. Op momenten van elektriciteitsoverschot kunnen we dan elektriciteit opslaan en op momenten van elektriciteitsstekort extra elektriciteit leveren. Tegelijkertijd geven de netbeheerders signalen af dat netcongestie hierdoor niet minder wordt, of verergert. Er zijn dus nog vragen te beantwoorden over het belang/ nut van grootschalige batterijsystemen. Leidend voor onze opvattingen zal het algemeen belang zijn (zoals het verminderen van netcongestie en verbeteren van netbalancering). Samen met omliggende gemeenten en netbeheerders willen we meer inzicht krijgen in de behoefte en inzet van batterijen. Wij zijn gestart met het opstellen van een visie op batterijen en verwachten in Q4 2025 u aan te kunnen bieden.

Maatschappelijk draagvlak & participatie

Niet van toepassing op deze raadsbrief.

Communicatie

Communicatie vindt plaats via de sporen van de afzonderlijke projecten. Dat kan gaan in de vorm van het delen van een nieuwsbrief of persbericht van initiatiefnemers tot raadsbrieven en –voorstellen. De gemeente is daarbij niet altijd de initiatiefnemer van het initiatief.

Financiën

Besluiten met financiële gevolgen verlopen via de afzonderlijke besluitvorming. Deze raadsbrief heeft geen financiële consequenties.

Risico's

Besluiten met mogelijke risico's verlopen via de afzonderlijke besluitvorming.

Vervolg

Gezien de vele ontwikkelingen van de afzonderlijke projecten zullen we u halfjaarlijks over de ontwikkelingen van de grootschalige projecten informeren, gekoppeld aan de halfjaarrapportage. Indien een specifiek project een besluit vraagt van u als gemeenteraad, zal een apart besluit van de gemeenteraad worden gevraagd.

Openbaarheid

Openbaar

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

voorstel

Zwolle

Datum

16 juni 2025

Secretaris, Dick Emmer